

**USKLAĐIVANJE PROPISA SA ZUP-OM:
IZMJENE I DOPUNE ZOMO-A I IZMJENE I
DOPUNE ZOPHBDR-A**

Hrvatski sabor je na sjednici u svibnju 2011. donio Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (ZOPHBDR) i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju (ZOMO) radi usklađivanja s temeljnim odredbama i svrhom Zakona o općem upravnom postupku. Izmjene i dopune ZOPHBDR-a objavljene su u «Narodnim novinama», broj 55/11., a izmjene i dopune Zakona o mirovinskom osiguranju objavljene su u «Narodnim novinama», broj 61/11.

Zakon o općem upravnom postupku (ZUP – «Narodne novine», broj 47/09.) stupio je na snagu 1. siječnja 2010. Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 6. listopada 2010. donijela zaključak kojim je odredila rok od šest mjeseci za usklađivanje svih propisa u Republici Hrvatskoj sa ZUP-om. Zbog toga je jedan dio odredbi ZOPHBDR-a i ZOMO-a trebalo terminološki uskladiti s odredbama ZUP-a, kao i s načelima ZUP-a. Uvjeti na temelju kojih su hrvatski branitelji iz Domovinskog rata i članovi njihovih obitelji stekli prava, ostaju neizmijenjeni, a izmjene i dopune ovoga zakona koje nisu u izravnoj vezi s usklađivanjem sa ZUP-om odnose se na usklađivanje odredbi s drugim zakonima i na poboljšanje praktične primjene ZOPHBDR-a te posljedično ne povećavaju niti smanjuju postojeća prava.

Osnovna pitanja koja se uređuju u Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju su sljedeća:

- usklađuju se odredbe o mjesnoj nadležnosti za ostvarivanje prava sa ZUP-om,
- jasnije se uređuje pokretanje postupka za ostvarivanje prava na temelju invalidnosti po službenoj dužnosti,
- u skladu s načelnim stajalištem Ustavno suda Republike Hrvatske i odredbama međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju (kao i regulativom EU), stranke u postupku koje se nalaze u inozemstvu oslobađaju se obveze imenovanja opunomoćenika za primanje pismena u Republici Hrvatskoj,
- dosadašnje odredbe o konačnosti rješenja u upravnom postupku usklađuju se sa ZUP-om,
- određuje se rok za donošenje rješenja o pravu iz mirovinskog osiguranja primjenom međunarodnih ugovora o

socijalnom osiguranju (i regulative EU), a odredbe o poništavanju i ukidanju pravomoćnog rješenja u obavljanju prava nadzora usklađuju se sa ZUP-om.

Praksa primjene ZOMO, u odnosu na obvezu iz ZUP-a da upravni postupak za ostvarivanje prava može trajati najviše dva mjeseca, pokazala je ne održivost toga roka u slučajevima ostvarivanja prava iz mirovinskog osiguranja primjenom međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju (u budućnosti i primjenom Uredbi EU). Naime, u slučajevima u kojima nije moguće donijeti rješenje o pravu na temelju raspoloživih dokaza, već je potrebno pribaviti i određene podatke od inozemnog nositelja mirovinskog osiguranja (najčešće potvrđene podatke o mirovinskom stažu u drugoj državi), postupak zastaje do meritornog odgovora inozemnog nositelja i traje znatno dulje od zakonom predviđenog. Zbog toga će i Zavod biti obavezan donijeti rješenje i dostaviti ga stranci u postupku najkasnije u roku od 60 dana od primitka traženih dokaza, jer se tek od tada u skladu s člankom 101. stavkom 2. ZUP-a u slučaju vođenja ispitnog postupka na zahtjev stranke, nakon primitka traženih dokaza od inozemnog nositelja osiguranja, zahtjev može smatrati urednim.

Donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji:

- skraćeni su rokovi za rješavanje predmeta u postupku revizije, na način da se za postupak revizije predlažu jednaki rokovi kao rokovi za rješavanje prema žalbi na temelju ZUP-a;
- u postupku revizije drugostupanjsko tijelo će brže rješavati upravne predmete jer prema ovome zakonu dobiva ovlasti za samostalno izvođenje dokaza, koje do sada nije imalo;
- u postupku prema žalbi uvodi se obvezni pregled stranke koja je podnijela žalbu drugostupanjskom, liječničkom povjerenstvu, a do sada je pregled bio obavezan samo na izričit zahtjev stranke;
- u prvostupanjskom upravnom postupku uvodi se načelo usmene rasprave pri pregledu stranke na prvostupanjskom, liječničkom povjerenstvu, tako da će stranka odmah, tijekom pregleda, dobiti mogućnost istaknuti prigovore na ocjenu oštećenja organizma i dobiti odgovore od članova vijeća liječničkog povjerenstva;
- prestaje mogućnost za obnovu upravno postupka izvan rokova predviđenih ZUP-om;
- preciznije se uređuje priznavanje prava

na plaćanje troškova upravnog postupka i oslobađanje od plaćanja upravne pristojbe.

Za provedbu ovih zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

**DONESEN PRAVILNIK O UTVRĐIVANJU
STAŽA OSIGURANJA NA TEMELJU
PLAĆENIH DOPRINOSA ZA MIROVINSKO
OSIGURANJE ZA OSIGURANIKE KOJI SAMI
PLAĆAJU DOPRINOSE**

Člankom 24. Zakona o mirovinskom osiguranju („Narodne novine“, broj 130/10 - pročišćeni tekst, u nastavku: Zakon) propisano je da se osiguranicima koji su sami obveznici plaćanja doprinosa kao staž osiguranja računata razdoblje provedeno u osiguranju, ako su u cijelosti plaćeni doprinosi za mirovinsko osiguranje i obveze koje proizlaze iz neuplaćenih doprinosa.

Iznimno, u slučaju kada doprinosi za mirovinsko osiguranje nisu plaćeni u cijelosti, staž osiguranja utvrđuje se na temelju plaćenih doprinosa i razmjernog dijela kamata, posebno po svakoj osnovi osiguranja.

Način utvrđivanja staža osiguranja iz članka 24. Zakona pobliže je uređen Pravilnikom o utvrđivanju staža osiguranja na temelju plaćenih doprinosa za mirovinsko osiguranje (u daljnjem tekstu: Pravilnik).

Pravilnik je donio ministar gospodarstva, rada i poduzetništva, uz prethodnu suglasnost ministra financija, a objavljen je u „Narodnim novinama“, broj 57 od 25. svibnja 2011.

Pravilnikom je, između ostaloga, definirano da se pod pojmom plaćeni doprinosi smatra da su plaćene glavnice po osnovi doprinosa, zajedno s obvezama koje proizlaze iz neuplaćenih doprinosa (kamate zbog plaćanja glavnica izvan roka dospijanja).

Ostvarivanjem prava na mirovinu ne prestaje, obveza uplate dospjelih doprinosa za razdoblja osiguranja za koja doprinosi nije u cijelosti uplaćen.

Obračun i naplata doprinosa za mirovinsko osiguranje te pravni okvir i način naplate u nadležnosti su Ministarstva financija-Porezne uprave.

Izračun staža osiguranja i prosudba uvjeta za ostvarivanje prava na mirovinu u slučaju djelomično podmirene obveze po osnovi doprinosa za mirovinsko osiguranje te utvrđivanje razdoblja osiguranja na koje se odnosi neuplaćeni dug u nadležnosti je Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje.

PREGLED BROJA KORISNIKA I PROSJEČNIH SVOTA MIROVINA U SVIBNJU 2011.

kn

VRSTE MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA U KUNAMA UMANJENA ZA POREZ I PRIREZ *
I. KORISNICI MIROVINA PREMA ZAKONU O MIROVINSKOM OSIGURANJU **		
starosna	624303	2.374,04
invalidska	255139	1.924,70
obiteljska	239444	1.848,25
UKUPNO	1118886	2.159,05
II. HRVATSKA VOJSKA, prema: Zakonu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba (DVO, PS i OSO)		
starosna	2158	4.624,20
invalidska	8730	3.103,26
obiteljska	572	3.517,66
UKUPNO	11460	3.410,35
III. KORISNICI MIROVINA KOJIMA JE MIROVINA ODREĐENA PREMA ZAKONU O PRAVIMA HRVATSKIH BRANITELJA I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI		
Najniža mirovina (čl. 31. st. 3. ZOPHBDR) ***	335	2.317,78
invalidska	57625	4.925,03
obiteljska	12148	7.015,41
UKUPNO	70108	5.274,79
IV. KORISNICI MIROVINA OSTVARENIH PREMA UGOVORU IZMEĐU REPUBLIKE HRVATSKE I BOSNE I HERCEGOVINE O SURADNJI NA PODRUČJU STRADALNIKA RATA U BOSNI I HERCEG. KOJI SU BILI PRIPADNICI HRVATSKOG VIJEĆA OBRANE I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI - HVO ("NN", broj 2/06.)		
invalidska	6301	2.686,32
obiteljska	437	3.418,70
UKUPNO	6738	2.733,82
SVEUKUPNO (I. + II. + III. + IV.)	1207192	2.355,09

* Prosječne mirovine (I. - IV.) umanjene su za porez i prirez prema Zakonu o porezu na dohodak ("Narodne novine" broj 177/2004.), osim obiteljskih mirovina prema članku 9. stavku 1. točki 7. i članku 53. stavku 2.

Od obrade mirovina za lipanj 2010. (isplata u srpnju 2010.) primijenjen je Zakon o izmjenama i dopunama zakona o porezu na dohodak ("Narodne novine" broj 80/2010.). U svote mirovina pod točkom I. uključen je dodatak na mirovine prema Zakonu o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju ("Narodne novine" broj 79/2007.).

** Najniža mirovina priznata prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji ("Narodne novine" broj 174/2004.), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2005. U prosječne mirovine hrvatskih branitelja uključen je dodatak uz mirovinu prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji ("Narodne novine" broj 94/2001.).

KORISNICI MIROVINA I VISINE MIROVINA, PREMA VRSTAMA MIROVINA U SVIBNJU 2011.

SKUPINE SVOTA MIROVINA	M I R O V I N A							
	UKUPNO		STAROSNA		INVALIDSKA		OBITELJSKA	
	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA
0	1	2	3	4	5	6	7	8
do - 500,00	82159	244,46	48886	235,58	19222	261,05	14051	252,63
500,01 - 1.000,00	102114	758,81	52611	744,66	19968	749,91	29535	790,03
1.000,01 - 1.500,00	135909	1.270,80	57634	1.264,40	39880	1.295,02	38395	1.255,25
1.500,01 - 2.000,00	253116	1.788,17	106390	1.792,06	77642	1.781,60	69084	1.789,56
2.000,01 - 3.000,00	310587	2.447,95	179474	2.483,89	67224	2.412,68	63889	2.384,13
3.000,01 - 4.000,00	154403	3.422,33	113853	3.431,03	22375	3.392,62	18175	3.404,44
4.000,01 - 5.000,00	51091	4.409,78	40298	4.413,39	5956	4.394,47	4837	4.398,58
5.000,01 - 6.000,00	17432	5.418,49	14382	5.428,13	1912	5.412,99	1138	5.305,93
6.000,01 - 7.000,00	7495	6.423,81	6586	6.422,51	658	6.428,59	251	6.445,56
7.000,01 - 8.000,00	2990	7.347,66	2666	7.355,90	270	7.243,01	54	7.464,42
veće od - 8.000,00	1590	8.959,80	1523	8.957,04	32	9.104,32	35	8.948,08
UKUPNO	1118886	2.159,05	624303	2.374,04	255139	1.924,70	239444	1.848,25

NAPOMENA:

U svotu mirovine uključen je dodatak na mirovinu prema Zakonu o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju ("Narodne novine" broj 79/2007.).

NAKLADNIK:

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje - Središnja služba
A. Mihanovića 3, 10 000 ZAGREB
www.mirovinsko.hr

Za nakladnika: Mile Rukavina
Urednica: Maja Kos

Uređuje Odjel za odnose s javnošću
tel. 01/4925-531 fax: 01/4595-168